

Title: Selected Discourse Features of Lahu Si Folk Narrative
Researcher: Amber Morris
Degree: Master of Arts in Linguistics
Payap University, Chiang Mai, Thailand
Advisor: Asst. Prof. Dr. Thomas Tehan
Co-advisor:
Date Approved: 15 September 2008
Number of Pages: 167
Keywords: Discourse, Tibeto-Burman, Lahu Si

ABSTRACT

Discourse analysis is the study of units larger than the sentence in a text, examining the text as a whole unit. Thus, discourse analysis seeks to study the parts of a text in order to find the patterns and cohesive devices which unite the text as one single unit.

The discourse theories and methodologies applied and discussed in this thesis are: Barnwell's method of analyzing boundaries, Tuen van Dijk's theory of macrostructures, Robert Longacre's theory of notional and surface structure and salience, Robert Dooley and Stephen Levinsohn's theory of participant reference, and Givón's scale of reference and ranking of participants.

The object of this thesis is to apply these discourse features to four Lahu Si texts. Each of these texts are animal folk narratives elicited from native Lahu Si speakers in the Chiang Rai province of Northern Thailand. Lahu Si is a Lolo-Burmese language of the Tibeto-Burman, Sino-Tibetan language family. It is spoken in Southwestern China, Myanmar, Thailand, Laos, and Vietnam. Very little discourse study has been done in the Tibeto-Burman languages of Southeast Asia. The goal of this thesis is to look broadly at several different aspects of discourse analysis of Lahu Si.

This thesis opens by looking at the macrostructure of the four texts. By applying van Dijk's macrorules to the storyline band of the text the macrostructure is constructed.

The analysis of surface and notional structure finds seven chunks in each of the Lahu Si texts. These correspond to the surface/notional level. The seven chunks are the stage, episode 1/inciting moment, episode 2/developing the conflict, episode 3/

developing conflict, peak/climax, postpeak/denouement, and closure/conclusion, which always contains a moral.

In regards to the participant reference system, Lahu Si introduces and reintroduces participants with a noun phrase or the S4 context, tracks participants with a null reference or the S1 context, refers to an addressee of a previous speech act with a noun phrase or the S2 context, and refers to the object of the previous sentence with a noun phrase or the S3 context.

The salience analysis shows that storyline is marked by event verbs with final particles. Clauses can be promoted to storyline with completive aspect *vehr*, the 'immediate' particle *lar haz*, and the discourse particle *ced*. The background band is marked by event verbs with non-final particles. Clauses are demoted to background band by the use of the 'continuous' particles, *chehd* and *veh*. The setting band is made up of stative verbs and descriptive verbs. The irrealis band contains negation and future verbs. The cohesion band uses adverbial phrases which are marked with temporal particles or conjunctions.

ชื่อเรื่อง:	ลักษณะสำคัญบางส่วนของสัมพันธสารในนิทานพื้นบ้าน ภาษาลาหู่ซี
ผู้จัดทำ:	Amber Morris
หลักสูตร:	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาภาษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:	Asst. Prof. Dr. Thomas Tehan
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม:	
วันที่อนุมัติผลงาน:	15 September 2008
จำนวนหน้า:	167
คำสำคัญ:	Discourse, Tibeto-Burman, Lahu Si

บทคัดย่อ

การวิเคราะห์สัมพันธสารเป็นการศึกษาวิเคราะห์หน่วยทางภาษาในระดับที่สูงกว่าประโยคในตัวบท โดยตรวจสอบลักษณะโดยรวมทั้งหมดของตัวบท จึงกล่าวได้ว่าการวิเคราะห์สัมพันธสารนั้นเป็นการศึกษาวิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ของตัวบท เพื่อให้ทราบรูปแบบและกลวิธีการเชื่อมโยงความเข้าด้วยกันเป็นตัวบทที่มีความต่อเนื่องกลมกลืนเป็นหนึ่งหน่วย

ระเบียบวิธีวิจัยและทฤษฎีสัมพันธสารที่นำมาประยุกต์ใช้และอภิปรายในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประกอบด้วยวิธีการวิเคราะห์ขอบเขตตามแนวคิดของบาร์นเวล (Barnwell's method of analyzing boundaries) ทฤษฎีโครงสร้างมหัพภาค (ของความหมาย) ของ ตวน แวน ดิก (Tuen van Dijk's theory of macrostructures) ทฤษฎีโครงสร้างทางความหมาย โครงสร้างผิว และความเด่นด้านการรับรู้ของ โรเบิร์ต ลองแอกเคอร์ (Robert Longacre's theory of notional and surface structure and salience) ทฤษฎีการอ้างอิงผู้แสดงบทบาทของโรเบิร์ต คูลีย์ และสติเฟิน เลวินสัน (Robert Dooley and Stephen Levinsohn's theory of participant reference) และ

ทฤษฎีระดับชั้นของการอ้างอิงและการจัดลำดับผู้แสดงบทบาทของกีวอน (Givon's scale of reference and ranking of participants)

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำเอาทฤษฎีที่ระบุถึงลักษณะสำคัญทางสัมพันธสารเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ตัวบทในภาษาลาหู่ซึ่งจำนวนสี่เรื่อง ตัวบทแต่ละเรื่องเป็นนิทานพื้นบ้านเกี่ยวกับสัตว์ซึ่งเก็บข้อมูลจากผู้พูดภาษาลาหู่ (Lahu Si) ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเชียงราย ทางภาคเหนือของประเทศไทย

ภาษาลาหู่อยู่ในสาขาโลโล-เบอร์มีส (Lolo-Burmese) ของกลุ่มภาษาทิเบต-พม่า (Tibeto-Burman) ซึ่งอยู่ในตระกูลภาษาจีน-ทิเบต (Sino-Tibetan language family) บริเวณต่าง ๆ ที่มีผู้พูดภาษาลาหู่ ได้แก่ ทางตอนใต้ของประเทศจีน ประเทศพม่า ไทย ลาวและเวียดนาม งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับสัมพันธสารในภาษาต่าง ๆ ของกลุ่มภาษาทิเบต-พม่าแห่งภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังมีจำนวนไม่มากนัก วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของการวิเคราะห์สัมพันธสารในภาษาลาหู่

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เริ่มด้วยการศึกษาโครงสร้างมหัพภาคของความหมายของนิทานพื้นบ้านทั้งสี่เรื่อง โดยประยุกต์ใช้กฎมหัพภาค (ของความหมาย) ของ แวน ดิก (van Dijk's macrorules) ในการวิเคราะห์ส่วนเนื้อเรื่อง (storyline band) ของตัวบทที่ประกอบกันเป็นโครงสร้างมหัพภาค (ของความหมาย) ของนิทานแต่ละเรื่อง

จากการวิเคราะห์โครงสร้างผิวและโครงสร้างทางความหมาย (surface and notional structure) ของตัวบทแต่ละเรื่องนั้น พบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็นเจ็ดกลุ่ม ซึ่งล้วนแต่สอดคล้องกับตัวระดับผิวและระดับความหมาย ทั้งเจ็ดกลุ่มนี้ประกอบด้วย เวที (stage) ตอนที่ 1/จุดเร่งเร้า (episode 1/inciting moment) ตอนที่ 2/ความขัดแย้งทวี (episode 2/developing conflict) ตอนที่ 3/

ความขัดแย้งทวี (episode 3/developing conflict) จุดเด่น/จุดสุดยอด (peak/climax) หลังจุดเด่น/การแก้ปม (postpeak/denouement) และการปิดเรื่อง/การสรุปเรื่อง (closure/conclusion) ซึ่งมักจะมีคำสอนทางศีลธรรมประกอบอยู่ด้วย

สำหรับระบบการอ้างอิงผู้แสดงบทบาทนั้น ภาษาลาหุซมีวิธีการดังนี้คือ มีการแนะนำตัวละครและกล่าวถึงผู้แสดงบทบาทนั้น ๆ อีกในครั้งต่อ ๆ ไป โดยการใช้นามวลี หรือที่เรียกว่าบริบท S4 (S4 context) มีการสืบสาวผู้แสดงบทบาทด้วยการอ้างอิงที่ไม่สำคัญ (null reference) หรือที่เรียกว่าบริบท S1 (S1 context) การอ้างอิงผู้รับสารของวัจนกรรมก่อนหน้านั้น (an addressee of a previous speech act) ด้วยนามวลี หรือบริบท S2 (S2 context) และการอ้างอิงกรรมของประโยคที่อยู่ก่อนหน้านั้น โดยใช้นามวลี หรือบริบท S3 (S3 context)

จากการวิเคราะห์ความเด่น (saliency analysis) แสดงให้เห็นว่ามีการบ่งชี้ส่วนของเนื้อเรื่อง (storyline) โดยใช้คำกริยาแสดงเหตุการณ์พร้อมกับอนุภาคลงท้าย ประโยคย่อยสามารถถูกเลื่อนระดับไปเป็นเนื้อเรื่องได้ด้วยการใช้รูปการณ์ลักษณะแสดงความสมบูรณ์ *vehr* (completive aspect *vehr*) การใช้อนุภาคประชิด *lar haz* ('immediate' particle *lar haz*) และอนุภาคสัมพันธสาร *ced* (discourse particle *ced*) สำหรับส่วนพื้นหลังหรือภูมิหลัง (background band) นั้นมีการบ่งชี้โดยคำกริยาแสดงเหตุการณ์พร้อมกับอนุภาคไม่ลงท้าย นอกจากนี้ประโยคย่อยยังสามารถถูกลดระดับชั้นลงไปเป็นส่วนพื้นหลังหรือภูมิหลังได้ด้วยการใช้อนุภาคต่อเนื่อง *chehd* และ *veh* ('continuous' particle *chehd* and *veh*) ในส่วนของเวลา-สถานที่ (setting band) นั้น ถูกสร้างขึ้นจากคำกริยาแสดงสภาพและคำกริยาวรรณนา (stative verbs and descriptive verbs) และในส่วนข้อความไม่เกิดจริง (irrealis band) จะประกอบด้วยคำกริยาอุปปฏิเสชและ

คำกริยารูปอนาคตกาล ส่วนของการเชื่อมโยงความ (cohesion band) นั้นพบว่ามีการใช้วลีวิเศษณ์ (adverbial phrases) ที่ถูกบ่งชี้โดยอนุภาคแสดงเวลาหรือคำสันธาน

PAYAP UNIVERSITY